

Toiminta- kertomus

2023

Sosnet 
yliopistoverkosto

Toimintakertomus

2023

Sosnet-verkostoyhteistyö vuonna 2023

Sosnet on valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tärkeä sosiaalityön koulutuksen ja tutkimuksen laadun ja vaikuttavuuden edistäjä. Verkostossa kehitetään ja organisoidaan koulutusta hyödyntäen jäsenyliopistojen erityisosaamista. Yhteisesti asetettujen tavoitteiden ja toiminnan kautta nostetaan koulutuksen laatua sekä toimitaan tehokkaasti ja koordinoitusti sosiaalityön koulutukselle ja tutkimukselle tärkeiden asioiden parissa.

Sosiaalityön yliopistojen yhteistyö vakiintui viralliseksi verkostoyhteistyöksi, kun vuonna 1999 perustettiin Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet. Verkoston tehtävänä on valtakunnallisena yhteistyönä:

- Edistää peruskoulutukseen liittyvää yhteistyötä
- Tuottaa yhteistyössä verkkopohjaisia opetusratkaisuja
- Kehittää sosiaalityön koulutusta ja sen laatua
- Järjestää sosiaalityön erikoistumiskoulutusta
- Toteuttaa valtakunnallista tohtorikoulutusta
- Parantaa tutkimuksen kansainvälistymistä
- Tehdä tutkimusyhteistyötä.

Toimintaa johtaa johtoryhmä, jossa on professoriedustaja jokaisesta yliopistosta. Puheenjohtajana toimi professori Merja Anis Turun yliopistosta 31.7.2023 saakka ja sen jälkeen professori Aini Pehkonen Itä-Suomen yliopistosta. Lapin yliopistossa koordinaatiosta vastasi professori Merja Laitinen ja koulutus päällikkö Sanna Lähtinen. Verkoston tehtäväalueilla toimi kahdeksan työvaliokuntaa. Sosiaalityön kevätseminaari toteutettiin kaksipäiväisenä seminaarina 11.–12.5.2023 Kuopiossa. Teemoina olivat opetus- ja tutkimusyhteistyö hyvinvointialueilla ja monimuotoinen pedagogiikka.

Verkostossa jatkettiin Sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen kehittäminen (SOTEKO) -hankkeen myötä tiivistynyttä sosiaalityön peruskoulutuksen valtakunnallista kehittämistä ja yhtenäistämistä. Työskentely kohdentui erityisesti opiskelijavalintojen ja opintopolkujen valmisteluun, joiden lisäksi syksyllä 2023 käynnistettiin opetussuunnitelmien yhteinen tarkastelu. Peruskoulutuksen kehittämiseksi tarvittavan tietopohjan vahvistamiseksi Helsingin ja Turun yliopistot toteuttivat Koulutuspolkuhankkeen, jossa kerättiin valtakunnallisesti kattava kyselyaineisto sosiaalityön koulutuksen vuonna 2023 aloittaneilta opiskelijoilta. Valtakunnallisilla verkkokursseilla jatkettiin ristiinopiskelun periaatteiden käyttöönottoa ja kehittämistä opintotarjonnan ollessa varsin vakiintunutta. Erikoissosiaalityöntekijän koulutuksessa pilotoitiin opiskelijavalinta Opintopolussa Rakenteellisen sosiaalityön erikoisalalla. Sosnetin toimintarahoituksen turvin toteutettiin jatkuvaa oppimista koskeva selvitys, josta vastasi KT Tuula Kostainen. Tohtorikoulutusyhteistyötä vakiinnutettiin edelleen toteuttamalla yhdessä tapahtumia ja opetusta väitöskirjatutkijoille sekä edistämällä kansainvälistymistä. Loppuvuodesta valmistettiin Sosnet-verkoston yhteistyön pohjalle rakennettu sosiaalipalveluiden monitieteiden tohtoripilotti, jolle myönnettiin 34 väitöskirjatutkijan paikkaa.

Sosnetin perussopimuksen mukaan yliopistot osallistuvat verkoston rahoitukseen keskenään samansuuruisilla osuuksilla. Rahoitus sovitaan tulossopimuskausittain ja rahoituksen käyttö raportoidaan vuosittain toimintakertomuksen yhteydessä. Vuosi 2023 oli kolmas vuosi tulossopimuskaudesta 2021–2024.

Peruskoulutus

Kehitetään ja linjataan sosiaalityön peruskoulutuksen sisällöllisiä ja rakenteellisia ratkaisuja valtakunnallisena yhteistyönä. Tiivistetään entisestään yhteistyötä verkko-opetuksen kehittämisessä ja toteuttamisessa.

Vuonna 2023 verkoston peruskoulutusyhteistyö kohdentui pitkälti SOTEKO-hankkeen myötä koulutuksen rakenteiden kehittämiseen ja valtakunnallisen yhtenäisyyden edistämiseen. Työn alla olivat erityisesti valintaväylien, opintopolkujen ja aiemmista opinnoista myönnettävien korvaavuuksien kehittäminen, joihin liittyvistä kysymyksistä Sosnetissa vastasi SOTEKO-työryhmä. SOTEKO-asioita käsiteltiin myös sosiaalityön yhteisvalinnan ohjausryhmän kokouksessa syyskuussa.

Keskeisenä yhteistyöalueena olevan valtakunnallisen verkko-opetuksen osalta jatkettiin yhteistyöopintojen (ns. ristiinopiskelu) toteuttamista sosiaalityön tieteenalakohtaisen sopimuksen mukaisesti. Yliopistot tarjosivat runsaasti uusia opintojaksoja yhteiseen verkko-opetustarjontaan. Verkko-opetukseen kiinnittyvä yhteistyö on kuvattu tässä toimintakertomuksessa omana kokonaisuutenaan (ks. luku *Yhteistyöopinnot*).

Verkostossa peruskoulutusyhteistyöstä vastaa Sosnetin johtoryhmä yhdessä peruskoulutuksen työvaliokunnan kanssa. Työvaliokunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa, ja sen puheenjohtajana aloitti yliopistonlehtori Riitta-Liisa Kinni Itä-Suomen yliopistosta. Sosnetin SOTEKO-työryhmä kokoontui yhteensä seitsemän kertaa.

Opiskelijavalinnat

- Sosnetin yliopistot ovat kehittäneet ja toteuttaneet valintayhteistyötä vuodesta 2005 alkaen. Vuonna 2009 käynnistynyt yhteisvalinta on mahdollistanut valintoihin liittyvän päällekkäisen työn karsimisen, valintakokeen systemaattisen kehittämisen sekä sosiaalityön koulutuksen ja alan profiilin kehittämisen valtakunnallisesti. Vuonna 2021 käynnistettiin maisterivalinnan osalta yhteisvalinta viiden hakukohteen yhteistyönä. Sosiaalityön yhteisvalintojen koordinaattorin tehtäviä hoiti KM Ida Tuhkanen Itä-Suomen yliopistossa. Valintaperusteista, valinnan periaatteista ja yksiköiden keskinäisestä työnjaosta sovittiin yliopistojen keskinäisessä yhteistyössä. Sosiaalityön yhteisvalinnassa on seurattu tiiviisti yliopistojen yhteisen opiskelijavalintahankkeen toimintaa ja valmistelun etenemistä. Asiasta on tasaisin väliajoin keskusteltu sosiaalityön koulutuksen näkökulmasta yhteisvalinnan ohjausryhmässä sekä myös Sosnetin johtoryhmässä. Sosiaalityön yhteisvalinta on myös omalta osaltaan ottanut kantaa ja ollut mukana kommentoimassa hankkeen esittämiä avauksia.
- Sosiaalityön yhteisvalinta osallistui näytteilleasettajana toista kertaa Studia-messuille 28.11.-29.11.2023. Messuilla sosiaalityön yhteisvalintaa edusti yhteisvalinnan koordinaattorin lisäksi kolme sosiaalityön opiskelijaa Tampereen, Turun ja Jyväskylän yliopistoista. Messuilla vieraili kahden päivän aikana yhteensä yli 13 000 kävijää, joista suurin osa oli abiturienteja, lukiolaisia sekä opinto-ohjaajia. Sosiaalityön messupisteellä vieraili paljon alasta kiinnostuneita 2. asteen opiskelijoita sekä opinto-ohjaajia. Sosiaalityön koulutuksen tarjoamia monipuolisia työllistymismahdollisuuksia ei tunneta hyvin. Messupisteellä vierailijoita kiinnosti myös kovasti erot sosiaalityön koulutuksen sekä sosionomi (AMK) -koulutuksen välillä.

- Sosiaalityön yhteisvalinnan ohjausryhmässä tunnistettiin keväällä 2023 tarve sosiaalityön koulutuksen markkinoinnin kehittämiseksi ja erityisesti ensikertalaisten hakijoiden määrän kasvattamiselle Studia-messun kokemusten perusteella. Koulutuksen tunnettuuden ja houkuttelevuuden kehittämiseksi perustettiin markkinointiryhmä, johon jokainen yhteisvalinnan yliopisto nimesi 1–2 edustajaa. Valmistelutyössä kohderyhmänä on erityisesti toisen asteen opiskelijat ja opinto-ohjaajat ja vaikuttaminen kevään 2025 yhteishakuun.
- Sosiaalityön valintakokeen valmistelun ja tarkastamisen vastuuyliopistona toimi vuonna 2023 Itä-Suomen yliopisto. Valintakoe järjestettiin toukokuussa ensimmäistä kertaa kuudella yliopistopaikkakunnalla sähköisenä kokeena, josta saatiin hyviä kokemuksia. Syksyn aikana Tampere aloitti kevään 2024 valintakokeen suunnittelusta vastaavan yliopiston vastuutehtävissä. Sosiaalityön valintakoe päätettiin toteuttaa myös keväällä 2024 sähköisenä valintakokeena.
- Vuonna 2023 toteutettiin kolmatta kertaa sosiaalityön maisterivalinnan yhteisvalinta Itä-Suomen, Jyväskylän, Lapin ja Turun yliopistojen sekä Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen kesken. Yhteisvalintaan liittyvistä yksityiskohdista ja työnjaosta neuvoteltiin yliopistojen kesken Itä-Suomen yliopiston vastatessa koordinaatiosta. Vuoden 2024 maisterivalinnan valintaperusteet hyväksyttiin yliopistojen tiedekunnissa lokakuussa 2023.

Aloituspaiikat ja valmistuneet

- Sosnet kerää vuosittain yliopistoilta sosiaalityön koulutuksen aloittaneiden opiskelijoiden ja valmistuneiden maistereiden määrät, koska näitä tietoja ei ole saatu Vipusesta. Koulutuksen volyymi kasvoi merkittävästi 2010-luvun aikana yliopistojen tekemien aloituspaikkalisäysten ohella valtion lisärahoituksen turvin. Viimeisimmät lisäykset on tehty vuosina 2020–2022 opetus- ja kulttuuriministeriön yliopistoille myöntämien koronapandemiaan liittyneiden koulutuslaajenusten sekä vuoden 2021 lopussa hyväksytyyn lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoitukseen sisältyneen sosiaalityön koulutuksen laajentamistavoitteen myötä. Viiden Sosnetin yliopiston tulossopimukseen 2021–2024 on kirjattu, että yliopistojen tulee suunnata koulutustarjontaansa vahvemmin sosiaalityön koulutukseen.
- Vuonna 2023 sosiaalityön koulutuksen aloitti yhteensä 522 uutta tutkinto-opiskelijaa, jossa tapahtui hienoista laskua edellisvuoden huippulukeman (582) jälkeen.
- Sen sijaan sosiaalityö pääaineena valmistuneiden yhteiskunta- tai valtiotieteiden maistereiden määrässä tapahtui edellisvuoden lukuun (333) nähden kasvua valmistuneiden määrän ollessa valtakunnallisesti yhteensä 386 maisteria. Lukumäärä on toiseksi korkein sosiaalityön koulutuksen historiassa. Valmistuneiden määrä kiihtyi erityisesti loppuvuoden aikana Valviran tarkennettuaan tilapäisenä sosiaalityöntekijänä toimimisen edellytyksiä, mikä sai monen opiskelijan kiirehtimään opintojensa loppuunsaattamista.
- Edellisen viiden vuoden (2019–2023) keskiarvo valmistuneiden osalta on 383 maisteria ja edellisen kymmenen vuoden (2014–2023) 362 maisteria vuodessa.

Oheisessa taulukossa on esitetty sosiaalityön tutkintokoulutuksen aloituspaikkojen ja valmistuneiden maistereiden määrän kehitys valtakunnallisesti vuosina 2014–2023.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Uudet aloituspaikat	471	527	415	391	470	523	463	498	582	522
YTM/VTM sosiaalityö pääaineena	334	319	348	334	362	362	416	420	333	386

Sosiaalityön koulutukseen valittujen opiskelijoiden koulutuspolut

- Sosnet ja sosiaalityön koulutusyliopistot toteutuvat yhdessä vuoden 2023 elo-syyskuussa kyselyn sosiaalityön pääaineeseen valituille uusille opiskelijoille. Kyselyllä kerättiin tietoa opiskelijoiden koulutuspoluista ja urapreferensseistä ja tekijöistä, jotka määrittävät alalle hakeutumista ja työuralle suuntautumista. Aiempaa vastaavaa tiedonkeräystä ei ole tehty ja tietoa sosiaalityötä opiskelemaan hakevista opiskelijoista on ollut saatavana vain vähän. Tutkimus lisää tutkittua tietoa sosiaalityön koulutuspoluista ottaen huomioon sen, miltä koulutuspolut näyttävät yksilötasolla. Yksilötaso liittyy tulevien sosiaalityöntekijöiden eli opiskelijoiden näkökulmaan.
- Kyselyyn vastasi 353 opiskelijaa vastausprosentin ollessa noin 70 prosenttia. Vastauksia saatiin kaikista koulutusyliopistoista. Vastaajista noin 70 prosenttia oli valittu suorittamaan kandi+maisteritutkintoa ja 30 prosenttia maisterin tutkintoa.
- Kyselyn toteutus oli onnistunut. Vastaajamäärä on korkea ja kyselystä saadut tiedot kuvaavat pätevästi sosiaalityön opiskelijoiden yhtä vuosikertaa opintojen alkuvaiheessa. Tuloksia voidaan hyödyntää laajasti sosiaalityön koulutuksen ja myös valmistuneiden urapolkujen kehittämisessä. Kyselyn kerääminen on mahdollista uusina vuosina.

Käytännönopetuksen kehittäminen

- Sosnetissa vuonna 2019 tehtyjen linjausten ja *Sosiaalityön käytännönopetuksen osaamistavoitteet ja oppimisen arviointikriteerit* -julkaisun pohjalta tavoitteena on ollut kehittää edelleen valtakunnallisessa yhteistyössä sosiaalityön käytännönopetusta sekä pyrkiä luomaan edellytyksiä sille, että sosiaalityöstä valmistuvat opiskelijat saavat eri yliopistoista yhtä korkeatasoista osaamista sosiaalityöntekijän vaativissa ja monipuolisissa tehtävissä toimimiseen.
- Yliopistot ovat yhteistyössä valmistelleet yhteisen valtakunnallisen koulutuksen *Sosiaalityön käytännön opetuksen ohjaajakoulutus* (5 op), jonka osalta vuonna 2023 keväällä päättyi toinen toteutus ja syksyllä 2023 alkoi kolmas toteutus. Sosnet-verkoston yliopistot ovat yhteistyössä tuottaneet sisältöjä DigiCampus.fi-alustalla sijaitsevaan opintojaksoon. Toteutuksessa on huomioitu myös ruotsinkielisen koulutuksen tarpeet. Koulutuksen toisen verkkototeutuksen vastuuopettajana toimi Kaarina Mönkkönen Itä-Suomen yliopistosta ja kolmannessa toteutuksessa Tuula Kaitsaari Turun yliopistosta. Toisen toteutuksen koulutuksen suoritti 33 opiskelijaa ja kolmannen toteutuksen aloitti 38 opiskelijaa syksyllä 2023. Koulutuksissa on huomioitu se, että koulutukseen osallistujia on eri puolilta Suomea.
- Verkostossa on tunnistettu tarve kokoontua säännöllisesti käytännön opetuksen ajankohtaisten asioiden äärellä. Keväällä 2023 sovittiin sosiaalityön yliopistoyksijöiden henkilöstölle avoimista ns. Sosnetin Käytäntökollektiivin tapaamisista, joita pidettäisiin säännöllisesti kaksi kertaa lukuvuosittain. Vuoden aikana Käytäntökollektiivin tapaamisissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita, kuten mm. hyvinvointialueille siirtymää, sopimusten uudistamista, aiempien opintojen ja työkokemuksen hyväksilukukäytäntöjä sekä opetuksessa havaittuja haasteellisia tilanteita ja niihin liittyviä ratkaisuja. Yliopistot nimesivät käytännön opetuksen yhdyshenkilöt edistämään yliopistojen keskinäistä yhteistyötä käytännön opetuksessa. Käytäntökollektiivi on osoittautunut tarpeelliseksi valtakunnallisesti käytännön opetuksen kehittämisessä erityisesti huomioiden hyvinvointialueiden muodostuvat rakenteet, yliopistojen yhtenäisten linjausten sopimisessa sekä myös yliopistojen uuden henkilöstön perehdyttämisessä käytännön opetuksen perinteisiin ja sisällöllisiin kysymyksiin.

Ammattitaidon selvittäminen

- Osana sosiaalihuollon ammattihenkilöiden toiminnan asianmukaisuuden valvontaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) voi tarvittaessa määrätä sosiaalihuollon ammattihenkilön ammatilliset tiedot ja taidot selvitettäväksi sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain mukaisesti. Asian äärellä työskenneltiin tiiviisti Valviran sosiaalihuollon valvontaosaston sekä Sosnetin *Ammattitaidon selvittämisen työvaliokunnan* yhteistyönä vuosina 2018–2019, jolloin valmisteltiin prosessikuvaus ja sisällöt sosiaalityöntekijän ammattitaidon selvittämiseksi. Yhteistyön tuloksena valmistui yliopistojen asiantuntija-arvioinnin tueksi tarkoitettu julkaisu *Sosiaalityöntekijän ammattitaidon arviointi asiakasturvallisuuden näkökulmasta*, jossa on kuvattu niitä ammatillisia tietoja ja taitoja, jotka sosiaalityöntekijällä tulee olla yliopistokoulutuksensa pohjalta. Julkaisun tavoitteena on myös tehdä näkyväksi ammattihenkilöille ja heidän työnantajilleen sosiaalityöntekijöiden yliopistokoulutuksen pohjalta edellytettävää osaamista. Julkaisu on saatavilla Sosnetin verkkosivuilla osoitteessa <https://www.sosnet.fi/FI/Sosnet/Julkaisut>
- Sosnetin edustajaksi sosiaali- ja terveysministeriön Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian ja toimeenpanosuunnitelman 2022–2026 seurantaryhmään nimettiin professori Timo Toikko ja professori Aini Pehkonen Itä-Suomen yliopistosta. Seurantaryhmän toimikausi kestää 31.12.2026 saakka.
- Sosnet järjesti webinaarin Asiakasturvallisuus sosiaalihuollon kysymyksenä 1.2.2023. Webinaarin tavoitteena oli tuoda keskusteluun ajantasaista tietoa sosiaalihuollon asiakasturvallisuudesta. Asiakasturvallisuutta on ajankohtaista pohtia osana uudistuvaa sote-palvelurakennetta tutkimusperustaisesti seuraavien kysymysten avulla. Miten asiakasturvallisuus määritellään ja millaisia jännitteitä siinä on tunnistettavissa? Millaisia eri ulottuvuuksia asiakasturvallisuudessa on ja millainen on asiakasturvallisuuden nykytila? Webinaarin puheenvuorot perustuivat Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön aikakauslehti Januksen numerossa 4/2022 julkaistuihin artikkeleihin ja puheenvuoroihin. Tilaisuuden kohderyhmänä ovat kaikki asiasta kiinnostuneet esimerkiksi yliopistoissa, ammattikorkeakouluissa, hyvinvointialueilla ja valvontaviranomaisissa.

Yhteistyöopinnot

Sosnetin tavoitteena on tiivistää opetusyhteistyötä kaikilla sosiaalityön koulutuksen taasoilla verkkovälitteisten ratkaisujen turvin. Yhteistyön tavoitteena on aikaansaada synergiaetuja, lisätä verkko-opetuksen ja monimuoto-opetuksen määrää sekä sujuvoittaa opiskelijoiden opintojen etenemistä.

Verkko-opetuksen yhteistyön tukena on yhteistyöopintojen koordinaattori (100 %) ja verkko-opetuksen työvaliokunta. Yhteistyöopintojen koordinaattorina toimi yliopisto-opettaja Mari Suonio Itä-Suomen yliopistosta. Työvaliokunnan puheenjohtajana toimi Erna Törmälehto Tampereen yliopiston Porin yksiköstä. Vuoden aikana järjestettiin kuusi työvaliokunnan kokousta. Sosnetin verkkosivut ja Facebook-sivu toimivat verkoston julkisina tiedotuskanavina yliopistoille ja opiskelijoille.

Opetusyhteistyö ja oppimateriaalit

- Lukuvuoden 2022–2023 aikana järjestettiin 18 valtakunnallista verkkokurssia Sosnetin yhteistyöopintojen tarjonnassa (lukuvuonna 21–22 yhteensä 19 kurssia). Kurssieja oli tarjonnassa jokaisesta yliopistosta ja opettajia oli kurseilla yhteensä 28.
- Sosnetin yhteistyöopinnoissa tarjolla olevan opintojakson suoritti yhteensä 875 opiskelijaa (lukuvuonna 21–22 yht. 937 op), joiden suorituksista kertyi yhteensä 4 351 opintopistettä (lukuvuonna 21–22 yht. 4 671 op). Noin 40 % suoritetuista opintopisteistä toteutui ristiinopiskeluna yliopistojen välillä. Tämä luku on hieman pienempi edelliseen lukuvuoteen nähden.

Oheisessa taulukossa on eritelty kurseittain ja yliopistoittain suoritettut opintopisteet:

Kurssin nimi, opintopisteet ja toteuttajayliopisto(t)	HY	UEF	JY	LaY	TAU	TY	YHT.
Adoptio ja sosiaalityö (5op, Hy; Jy)	20	25	35	15	25	15	135
Aikuissoasiaalityö ja sosiaalinen kuntoutus (5op, Lay)	5	30	10	65	25	15	150
Digitalisoituvat ja verkostoituvat sosiaali- ja terveyspalvelut (5op, UEF, Ty)	10	120	5	5	5	30	175
Global Perspectives in Social Work (5op, UEF)	0	395	0	10	5	0	410
Intersektionaalisuus sosiaalityössä (5op, Lay)	5	5	0	25	5	0	40
Lastensuojelu II (5op, Tay)	0	15	55	20	30	20	140
Lähisuhdeväkivalta ja sen ammatillinen kohtaaminen (5op, Jy, Ty)	25	110	100	20	55	100	410
Siirtolaisuuden ja moninaisuuden kysymyksiä sosiaalityössä (5op, Ty, Jy, Hy)	45	20	55	10	35	50	215
Nordic Welfare State Models (5op, Hy)	15	5	10	60	0	5	95
Rakenteellinen sosiaalityö (5op, Jy, Lay)	0	10	140	155	10	35	350
Riippuvuusongelmat ja mielenterveys (5op, UEF)	30	330	50	60	35	25	530
Rikosseuraamukset - asiakkaan, asiakastyön ja tutkimuksen näkökulmia (5op, Tay)	15	90	45	45	55	35	285
Romanit Suomessa ja Euroopassa (3-5op, Ty)	25	15	5	20	43	58	166
Social Work in Ecosocial Transition (5op, Jy)	0	5	320	0	0	5	330
Sosiaalityön vuorovaikutuksen tutkimus (5op, Tay)	0	20	30	5	35	5	95
Taloussosiaalityö (5op, Ty, Jy)	10	45	65	10	20	30	180
Toimijuus vammaissosiaalityössä (5op, Lay)	10	25	25	70	15	5	150
Tiedolla johtaminen ja muutos sosiaalityössä (5op, Lay)	0	10	85	380	10	10	495
YHTEENSÄ	215	1275	1035	975	408	443	4351

- Suoritettujen opintopisteiden määrä laski hieman, mitä voi selittää se, että tarjolla oli yksi opintojakso vähemmän. Ristiinopiskeluna suoritettavien opintopisteiden suhteellinen määrä laski hieman ja opintojaksojen keskeytyksiä oli jonkin verran enemmän kuin aiemmin. Myös järjestävien yliopistojen opiskelijoiden suhteellinen määrä on kasvanut.
- Yliopistojen ja korkeakoulujen puitesopimukseen perustuvaa ristiinopiskelua (yhteistyöopinnot) toteutettiin kaikilla opintojaksoilla (määräaikaisten opinto-oikeuksien myöntäminen muista yliopistoista tuleville opiskelijoille). Niissä opintojaksoissa, joilla on useampi kuin yksi toteuttava yliopisto, muiden yliopistojen opiskelijoiden jako määräaikaisten opinto-oikeuksien osalta tapahtuu opettajien työnjaon mukaisesti. Koska tarjontaa oli paljon, ilmoittautumismäärät vakiintuivat opintojaksoilla ja yliopisto- tai opintojaksokohtaiset opiskelijakiintiöt olivat pääsääntöisesti riittäviä.
- Sosnetin verkko-opetusyhteistyössä toteutettiin kiinteästi tutkintorakenteeseen hyödynnettävänä materiaalina *Lastensuojelun perusteet* (5 op). Materiaalia on hyödyntänyt neljä yliopistoa ja Moodle-alustalla oli vuoden 2023 lopussa 381 opiskelijaa.
- Toiminnassa keskityttiin ristiinopiskelun tuomien opintohallinnollisten käytäntöjen edelleen kehittämiseen yhteistyössä yliopistojen kanssa ja seurattiin tiiviisti ristiinopiskelupalvelun käyttöönoton mahdollisuuksia ja valmistelun etenemistä yliopistoissa.
- Sosnetin tarjoamana, yliopistojen vaihto-opiskelijoille tarjolla olevana opintojaksona *Introduction to Social Work in Finland* (5 op) oli käytössä kolmessa yliopistossa. Lisäksi vaihto-opiskelijat suorittivat eri yliopistoista Helsingin yliopiston tarjonnassa olevaa *Nordic Welfare State Models* (5 op) -opintojaksoa.
- Englanninkielisenä opetuksena oli tarjonnassa kolme opintojaksoa. Lisäksi kolme muuta materiaalia oli yliopistoissa hyödynnettävänä joko DigiCampus Moodle -oppimisalustalla tai yliopistojen omissa Moodle-ympäristöissä.

Opetusmuodot ja pedagogiikka

- Yhteistyöopinnot koordinaattorin tehtävänä on ollut tukea opettajia opintojaksojen kehittämisessä ja toimia tiiviisti yhteistyössä opettajien kanssa hoitaen kurssien käytännön järjestelyjä. Vuonna 2023 yhteistyöopinnot koordinaattorin työtehtävät ovat painottuneet ristiinopiskelun myötä opintohallintoon ja verkoston yliopistoissa opintohallinnon kanssa tehtävään yhteistyöhön. Opintojaksojen toteutus- ja suoritustapoja kehitettiin edelleen yliopistojen yhteistyönä. Sosnet teki yhteistyötä useiden opintojaksojen osalta muiden toimijoiden kanssa, esimerkiksi valmisteltiin videoluentoja verkkokursseille eri yhteistyötahojen kanssa. Lisäksi syksyllä 2023 muuttui Itä-Suomen yliopiston videopalvelin ja yhteistyöopinnot opintojaksoille sekä oppimateriaaleissa käytettävät video- ja audiomateriaalit siirrettiin Panopto-palveluun yhteistyöopinnot koordinaattorin toimesta.
- Digipalvelulain mukaisesti opintojaksojen saavutettavuuteen kiinnitettiin edelleen huomiota. Sosnetin resurssilla tekstitettiin esimerkiksi sosiaalityön käytännön opetuksen ohjaajakoulutuksen luentotallenteita.
- Vuoden aikana ovat korostuneet edelleen verkko-opetukseen liittyvät pedagogiset kysymykset opetuksen monimuotoistumisen ja lisääntyneen etäopetuksen myötä. Esimerkiksi aikaan sidottujen reaaliaikaisten verkkoluentojen toteuttaminen yhteistyöopinnot tarjonnassa on lisääntynyt.

Jatkuva oppiminen

Sosnetissa on tunnistettu tarve sosiaalityön jatkuvan oppimisen kehittämiseen kansallisen korkeakoulujen jatkuvan oppimisen strategian ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän uudelleenrakentumisen kehyksessä. Toteutettu sosiaalityön jatkuvan oppimisen selvitys viitoittaa Sosnetissa erityisesti erikoistumiskoulutuksen ja yhteistyöopintojen kehittämistä tulevana vuosina.

Selvityksen toteutus

Vuonna 2022 Sosnetissa tunnistettiin tarve jatkuvan oppimisen selvittämiseen ja kehittämiseen. Jatkuva oppiminen on yksi korkeakoulupoliittinen teema, jossa korostetaan esimerkiksi pienien oppimiskokonaisuuksien toteuttamista työelämän tarpeisiin. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudelleenrakenteistuminen hyvinvointi- ja yhteistyöalueiksi asettaa sosiaalityöntekijöille vaatimuksen ammatillisen osaamisen ylläpitämisestä ja uudistamisesta.

Verkostossa tunnistettuun tarpeeseen päätettiin vastata toteuttamalla valtakunnallinen selvitys, jossa tavoitteina oli jatkuvan oppimisen käsitteen avaaminen Sosnetissa, jatkuvan oppimisen toteutuksen ja rakenteiden nykytilan kartoitus yliopistoissa, hyvinvointialueiden koulutustarpeiden tarkastelu sekä verkkopedagogiikan kehittäminen ja tutkimushankkeiden tiedon koulutuksellisuus.

Selvitystä tekemään valittiin KT Tuula Kostiainen Tampereen yliopistosta. Selvitys toteutui kevään ja syksyn 2023 aikana, ja sen tukena toimi ohjausryhmä. Puheenjohtajana toimi professori Aini Pehkonen Itä-Suomen yliopistosta. Muut jäsenet olivat koulutusasiantuntija, YTT Tuija Eronen Tampereen yliopistosta, Sosnetin yhteistyöopintojen koordinaattori Mari Suonio ja Sosnetin koordinaattori Sanna Lähteinen.

Selvitys päätettiin kohdistaa ensi sijassa laillistettujen sosiaalityöntekijöiden jatkuvaan oppimiseen ja koulutukseen, joka käsittelee sosiaalityön ydinalueita, pohjautuu sosiaalityön tutkimukseen, ylläpitää ja lisää ammatillisia ja tieteellisiä valmiuksia ja joka tukee sosiaalityön identiteetin vahvistumista. Tällöin kysymys on opetuksesta, jota toteuttavat sosiaalityön tutkinto-ohjelman opettajat, sosiaalityön tutkijat ja kehittäjät. Tämän ohella käsiteltiin kuitenkin myös avoimen yliopiston tarjontaa, joka on sosiaalityön osalta varsin mittavaa tarjoten myös väylän sosiaalityön tutkinto-opiskelijaksi.

Selvityksen esiin nostamia kysymyksiä

- Selvitys toi esiin, että yliopistoilla on hyvin laaja avoimen yliopiston sosiaalityön opetusresurssija sitova sosiaalityön perus- ja aineopintojen tarjonta. Laaja avoimen sosiaalityön opintotarjonta ei kuitenkaan palvele sosiaalityöntekijöitä, joilla on jo suoritettuna sosiaalityön maisteritutkinto.
- Sen sijaan maisteritutkinnon jälkeen tehtävä sosiaalityöspesifi koulutus painottuu erityisesti erikoistumiskoulutukseen. Yliopistoissa on hyvin vähän, jos ollenkaan, tarjolla sosiaalityön erillisopintoja ja liiketaloudelliseen hinnoitteluun perustuvaa koulutusta. Maksullinen koulutus, joka perustuu yliopiston vahvistamaan kokonaiskustannusmalliin, ei laajassa määrässä ole mahdollinen julkisella sektorilla asiakastyötä tekeville sosiaalityöntekijöille.
- Kansallinen sosiaali- ja terveysalan koulutuksen strategia edellyttää korkeakoulututkintoa täydentävän jatkuvan koulutuksen kehittämistä. Selvityksen perusteella nykyinen yliopistollinen

koulutustarjonta sosiaalityöntekijöiden osaamisen kehittämiseksi on vähäinen ja kaukana strategisten tavoitteiden toteutumisesta.

- Tarvetta nähtiin sellaisen jatkuvan oppimisen tarjonnan tuottamiseen, joka asettuu maisterikoulutuksen ja erikoistumiskoulutuksen väliin. Hyvinvointialueilta nousi laaja kirjo osaamis- ja koulutustarpeita, joista osa kohdistuu erityisesti sosiaalityöspesifiin osaamiseen ja osa taas monialaiseen/ monitieteiseen osaamiseen.
- Monet esitetyistä koulutustarpeista ja vaativan osaamisen erityisalueista sisältyvät nykyisten erikoissosiaalityöntekijäkoulutusten teema-alueille. Kysymykseksi nousee, voidaanko nykyiseen opetustarjontaan sisällyttää esitettyjä tarpeita ja onko mahdollista tarjota erikoisalassa vapaasti valittavia moduuleita. Lisäksi pohdittavaksi nousee, muodostuuuko koulutustarpeista sellaista jäsennystä, että lisättäisiin sosiaalityön erikoisaloja, joissa hyödynnetään tutkimusta omalla tieteenalalla tai lähialoilla.
- Sosiaalityön jatkuva oppiminen näyttäytyy moninaisena niin rahoituskanavien kuin myös mahdollisten tulevaisuuden toteutusmuotojen osalta. Hyvinvointialueiden rooli koulutusten toteuttajana asettaa omat haasteensa siinä, millaisissa rakenteissa jatkuvaa oppimista jatkossa toteutetaan. Tarve sosiaalityön osaamisen jatkuvaan oppimiseen on selkeästi tunnistettavissa.

Erikoistumiskoulutus

Sosnet on saanut vakiinnutettua nykymuotoisen yliopistojen yhteistyönä järjestettävän erikoissosiaalityöntekijän koulutuksen osaksi yliopistoja ja sosiaalityön käytännön kenttää. Yliopistojen tiiviissä yhteistyössä valmistellaan koulutuksen jatkumisedellytyksiä, kehitetään työelämäyhteistyötä ja arvioidaan toteutuneita koulutuksia.

Yliopistoverkoston yhteistyönä ammatillinen lisensiaatinkoulutus uudistettiin vuonna 2015 erikoistumiskoulutukseksi, jolloin tehtiin työelämä- ja sidosryhmäyhteistyötä. Erikoissosiaalityöntekijän koulutuksen (70 op) voi suorittaa työn ohessa opiskellen 2,5 vuoden aikana seuraavilla sosiaalityön erikoisaloilla:

- *Aikuissosiaalityö ja sosiaalinen kuntoutus*
- *Hyvinvointipalvelut*
- *Lapsi-, nuoriso- ja perhesosiaalityö*
- *Rakenteellinen sosiaalityö.*

Valtakunnallinen koulutusyhteistyö perustuu kunkin erikoisalalan koulutuksen järjestämisestä laadittuun kaikkien Sosnetin yliopistojen allekirjoittamaan perussopimukseen, joiden lisäksi on valmisteltu tarpeen mukaan järjestäjä- ja toteuttajayliopistojen sekä koordinaatioyliopistona toimivan Lapin yliopiston kesken erikoisalakohdaiset koulutuksen toteuttamissopimukset.

Erikoistumiskoulutuksen valtakunnallisen yhtenäisyyden turvaamisessa ja koulutuksen kehittämisessä keskeinen merkitys on Sosnetin erikoistumiskoulutuksen työvaliokunnalla, jossa on edustaja kultakin erikoisalalta yliopistoittain. Puheenjohtajana vuonna 2023 toimi koulutusasiantuntija, YTT Tuija Eronen Tampereen yliopistosta. Työvaliokunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Kokouksissa käsiteltiin mm. erikoistumiskoulutuksen kehittämiseen, järjestämiseen ja rahoitukseen liittyviä asioita sekä erikoisalojen koulutuksen sisältöihin, opetussuunnitelmiin ja valintaperusteisiin tehtäviä uudistuksia, muita erikoisalojen koulutuksen ajankohtaisia asioita ja jatkuvan oppimisen selvitystä.

Sosnet viestii erikoistumiskoulutuksesta laajalti omilla verkkosivuillaan ja Facebook-sivulla. Koulutuksesta tiedotettiin alan sidosryhmiä, ammattiliitto Talentian lehdessä sekä Facebookin Sosiaalityön uraverkostossa, jossa on lähes 3000 sosiaalityöntekijää ja alan tutkinto-opiskelijaa.

Koulutuksen jatkuvuus ja yliopistojen yhteistyö

- Erikoissosiaalityöntekijän koulutuksella on vakiintunut rahoitusperusta. Aluehallintovirasto maksaa yliopistolle valtion koulutuskorvauksena 19 000 euroa valmistunutta erikoissosiaalityöntekijää kohti. Opiskelijoille koulutus on maksutonta. Yliopistojen vuonna 2019 allekirjoittama puitesopimus mahdollistaa korvauksen jakamisen yliopistojen yhteistyönä toteutettavista koulutuksista toteuttajayliopistolle ja erikoistumiskoulutuksen koordinaatioyliopistolle. Lisäksi erikoistumiskoulutuksessa suoritettavat opintopisteet huomioidaan yliopistojen rahoitusmallissa. Koulutuksesta voidaan rekrytoida potentiaalisia sosiaalityön väitöskirjatutkijoita.
- Vuonna 2023 jatkettiin aiemmin tehtyjen linjausten pohjalta erikoissosiaalityöntekijän koulutuksen kehittämissuunnitelman toimeenpanoa, jossa keskeisessä osassa on ollut vakiintuneen rahoitusperustan myötä aloittavien opiskelijoiden määrän hallittu kasvattaminen kaikilla nel-

jällä erikoisalalla. Lapsi-, perhe- ja nuorisososaalityön osalta opiskelijamäärää on voitu kasvattaa huomattavasti sen jälkeen, kun erikoisalan toteutus eriytettiin opiskelijoilta ja työelämästä saadun palautteen pohjalta kahteen opintosuuntaan: 1) *Lastensuojelu* ja 2) *Lapsiperhe- ja nuorisososaalityö*. Kummassakin toteutuksessa järjestäjäyliopistoina toimii kaksi yliopistoa. Vuonna 2023 käynnistyi uudistettu *Aikuissosiaalityön ja sosiaalisen kuntoutuksen erikoisala*, jonka opiskelijamäärää kasvatettiin myös.

- Sosnet on perinteisesti kerännyt koulutuksen loppupalautteen yhteisellä Webpropol-lomakkeella kaikkien erikoisalojen opiskelijoilta. Kyselylomaketta uudistettiin erikoistumiskoulutuksen kolmannen koulutusryhmän vuosina 2023–2025 päättäviltä opiskelijoilta kerättävää palautetta varten. Palautetta hyödynnetään uusien koulutusryhmien koulutusten sisältöjen ja pedagogisen toteutuksen valmistelussa. Vuonna 2023 toteutettiin ensimmäinen kerran vuosina 2018–2022 valmistuneille erikoissosiaalityöntekijöille suunnattu kysely koulutuksen koetuista vaikutuksista ja valmistuneiden työelämään sijoittumisesta.

Koulutuksen toteutus ja opiskelijavalinnat

- Toimintavuoden aikana erikoissosiaalityöntekijän koulutus (70 op) oli käynnissä kaikilla neljällä sosiaalityön erikoisalalla. Koulutuksen järjestämisessä tehdään yhteistyötä yliopistojen välillä siten, että kussakin toteutuksessa on 1–2 järjestäjäyliopistoa, joiden ohella koulutuksen toteutukseen voi osallistua myös muita yliopistoja.
- Hyvinvointipalvelujen erikoisalan järjestäjäyliopistoina toimivat Helsingin ja Itä-Suomen yliopistot. Aikuissosiaalityön ja sosiaalisen kuntoutuksen vastuuyliopisto on Lapin yliopisto, jonka lisäksi toteuttajayliopistoina ovat Tampereen ja Turun yliopistot. Lapsi-, nuoriso- ja perhesosiaalityön Lastensuojelun opintosuunnan järjestäjäyliopistoina ovat Helsingin ja Tampereen yliopistot sekä Lapsiperhe- ja nuorisososaalityön opintosuunnassa Itä-Suomen ja Turun yliopistot. Jyväskylän yliopisto vastaa Rakenteellisen sosiaalityön erikoisalasta.
- Erikoistumiskoulutus koostui kaikilla neljällä erikoisalalla pääsääntöisesti neljä kertaa vuodessa järjestettävistä kaksipäiväisistä kontaktiopetusjaksoista, jotka pandemian hiljalleen väistyessä on pidetty jälleen lähiopetuksena kampuksella ja opetussuunnitelmaan kirjattujen toteutusmuojen mukaisesti myös etätoteutuksina ja verkkokursseina. Kontaktiopetuksen ohella opiskelijat tekivät itsenäisiä oppimistehtäviä ja valmistelivat lopputyötä.
- Lapsi-, nuoriso- ja perhesosiaalityön erikoisalan uudella Lapsiperhe- ja nuorisososaalityön opintosuunnalla aloitti tammikuussa 2023 ensimmäisessä koulutusryhmässä yhteensä 30 opiskelijaa Itä-Suomen ja Turun yliopistoissa. Erikoisalan opetus toteutetaan kahden yliopiston välillä ristiinopiskeluna. Uudistuneella Aikuissosiaalityön ja sosiaalisen kuntoutuksen erikoisalalla aloitti yhteensä 27 opiskelijaa Lapin yliopistossa.
- Rakenteellisen sosiaalityön erikoisalalle valittiin 30 uutta opiskelijaa syksyn 2023 aikana toteutetussa opiskelijavalinnassa. Opiskelijahaku pilotoitiin ensimmäistä kertaa Opintopolussa. Opiskelijahaku herätti runsaasti kiinnostusta, sillä alle puolet hakijoista voitiin hyväksyä koulutukseen. Koulutuksen maksuttomuuden myötä hakijamäärät ovat lisääntyneet olennaisesti kaikilla erikoisaloilla.

Tohtorikoulutus

Toteutetaan valtakunnallista tohtorikoulutusyhteistyötä sosiaalityön tohtorikoulutuksen tehokkuuden lisäämiseksi, tason nostamiseksi sekä alan tutkimuksen kansainvälistymisen edistämiseksi.

Tohtorikoulutusyhteistyön tukena on yhteistyöopintojen koordinaattori (100 %) ja tohtorikoulutus- ja tutkimusyhteistyön työvaliokunta. Yhteistyöopintojen koordinaattorina toimi yliopisto-opettaja Mari Suonio Itä-Suomen yliopistosta. Työvaliokunnan puheenjohtajana toimi Hanna Kara Helsingin yliopistosta. Vuoden aikana järjestettiin kuusi työvaliokunnan kokousta.

Toiminta

- Vuonna 2023 jatkettiin työtä tohtorikoulutusyhteistyön uudelleenorganisoinnin toteuttamisessa, jossa tärkeässä roolissa on ollut Tohtorikoulutus- ja tutkimusyhteistyön työvaliokunta.
- Vuoden 2023 aikana on ollut käytössä 5 opintopisteen laajuinen materiaali *Sosiaalityön tutkimuksen teorit*. Kokonaisuus on ollut tarjolla väitöskirjatutkijoille niin, että kukin yliopisto vastaa itse oman yliopiston opiskelijoiden suorituksista. Vuoden 2023 lopussa alustalla oli 42 väitöskirjatutkijaa yhteensä kaikista yliopistoista.
- Helmikuussa 2023 järjestettiin toinen sosiaalityön tutkimuksen päivien prekonferenssi (2op) sosiaalityön väitöskirjatutkijoille. Prekonferenssin teemana oli *Moninaisuus sosiaalityön tutkimuksessa*, ja siihen osallistui 19 väitöskirjatutkijaa. Prekonferenssi järjestettiin kaksikielisesti suomen ja englannin kielillä.
- Sosiaalityön väitöskirjatutkijoille tarkoitettuja Teams-kahvitilaisuuksia järjestettiin vuoden aikana kolme kertaa. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä noin 20 osallistujaa.
- Sosiaalityön tohtorikoulutusinfo järjestettiin toisen kerran huhtikuun lopussa. Infoon osallistui noin 90 sosiaalityön tohtorikoulutuksesta kiinnostunutta ja tilaisuudessa oli esittelyt tohtorikoulutuksesta jokaisesta Sosnetin yliopistosta.
- Marraskuussa 2023 järjestettiin webinaari *Työhyvinvointi tutkimustyössä yhteistyössä Sosiaalityön tutkimuksen seuran kanssa*. Webinaarissa oli noin 20 osallistujaa. Webinaari järjestettiin englanninkielisenä.
- Facebook-ryhmä *Sosnet/Sosiaalityön tohtorikoulutettavat ja mentorit/Doctoral students* toimii keskusteluryhmänä, joka tarjoaa tietoja ja vertaisryhmän sosiaalityön tohtoriopinnoista. Vuoden 2023 lopussa ryhmässä oli 102 jäsentä.
- Sosiaalityön pääaineesta valmistui vuoden 2023 aikana yhteensä 7 tohtoria. Sosiaalityön alan väitösten tiedot on koottu Sosnetin sivuille <https://www.sosnet.fi/FI/Tohtorikoulutus/Valmistuneet-vaitoskirjat>

Kansainvälisyyden edistäminen

- Sosnetin tohtorikoulutusyhteistyössä kantavana periaatteena on ollut toiminta suomen, ruotsin ja englannin kielellä sekä kansainvälisyyden edistäminen.
- Keskeisen osan tohtorikoulutuksen kansainvälisestä yhteistyöstä muodostaa *The Nordic-Baltic Doctoral Network in Social Work (NBSW)* -verkoston toimintaan osallistumisesta. NBSW-

verkoston koordinaatioryhmässä Suomea edusti professori Helena Blomberg-Kroll Helsingin yliopistosta.

- NBSW-verkosto järjestää vuosittain kesäkoulun. Vuoden 2023 kesäkoulu järjestettiin Vilnassa Liettuaissa elokuussa teemalla *Unfolding social work research in global and personal crises: critical and intersectional perspectives*. Kesäkoulun osallistujamäärä on ollut noususuhteista, ja suomalaisia yliopistoja vuoden 2023 kesäkoulussa edusti yhteensä 13 tohtorikoulutettavaa, joka on suurin määrä moneen vuoteen. Sosnet tuki matkakustannuksissa verkoston yliopistoista osallistuvaa 12 väitöskirjatutkijaa sekä korvasi kesäkoulussa opetustehtävissä olleiden opettajien matkakustannukset.
- Sosnet on tehnyt erityisesti tohtorikoulutuksen osalta Kiina-yhteistyötä vuodesta 2013 lähtien *University of Chinese Academy of Social Sciencesin* kanssa. Yhteistyön tavoitteena on ollut vahvistaa sosiaalityön akatemisoitumista Kiinassa, jossa ei ole toistaiseksi mahdollisuutta väitellä sosiaalityöhön. Jyväskylän yliopistossa oli kaksi väitöskirjatutkijaa, jotka ovat valmistuneet maisteriksi Kiinan-yhteistyöyliopistosta.

Kansainvälinen toiminta

Verkostossa työskennellään tiiviisti sosiaalityön koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten yhteyksien rakentamiseksi, kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi. Tavoitteena on koota yksiköiden kansainvälisiä yhteyksiä ja toimia tehokkaasti alan kehittämiseksi. Kansainvälisen toiminnan painopisteenä on erityisesti yhteistyö Pohjoismaiden, Baltian ja Kiinan suuntaan.

Kansainvälisiin asioihin liittyvää yhteistyötä valmistellaan yhtäältä verkoston johtoryhmässä, mutta myös *Kansainvälisen yhteistyön työvaliokunnassa* ja *Ulkomaisten tutkintojen työvaliokunnassa*. Sosnet osallistui tiiviisti The Nordic-Baltic Doctoral Network in Social Work -tohtorikoulutusverkoston toimintaan, joka on kuvattu tämän toimintakertomuksen luvussa *Tohtorikoulutusyhteistyö*. Kansainvälisen yhteistyön työvaliokunnan puheenjohtajana toimi professori Janet Anand Itä-Suomen yliopistosta.

Sosnet teki yhteistyötä Talentian ja sosiaalialan ammattikorkeakouluverkoston kanssa kansainvälisen sosiaalityön päivän järjestelyissä 21.3.2023. Seminaarin teemana oli Pioneering New Forms of Social Development: Social Work Practice In Situations of War and Crises, ja se järjestettiin DIAK:n Kalasataman kampuksella sekä myös etäyhteydellä webinaarina. Webinaari oli kaikille kiinnostuneille avoin, ja mukaan olivat tervetulleita sosiaalityöntekijät, sosiaalityön opiskelijat, opettajat ja tutkijat sekä kaikki sosiaalityöstä kiinnostuneet. Pääpuhujina ovat kansainvälisen sosiaalityöntekijäjärjestön IFSW:n pääsihteeri Rory Truell ja IFSW Euroopan puheenjohtaja Ana Radulescu. He ovat työskennelleet Ukrainassa sodan aikana ja kehittäneet yhdessä paikallisten kanssa sosiaalityötä. Sosiaalityön yliopistoyksiköitä seminaarissa edustivat Merja Anis ja Kati Turtiainen, joiden puheenvuoron aiheena oli lastensuojelu maahanmuuttajaperheiden parissa. Webinaariin osallistui opiskelijoita ja henkilökuntaa kaikkialta Sosnetin yliopistoista sekä käytännön sosiaalityöntekijöitä ja muita sidosryhmien edustajia.

Verkoston edustajat kansainvälisissä tehtävissä

- Suomalaisten yliopistojen edustajia toimii sosiaalityön koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten järjestöjen toiminnassa. Järjestöjen ajankohtaisista asioista tiedotettiin erityisesti kansainvälisen yhteistyön työvaliokunnan kautta.
- Pohjoismaisessa sosiaalityön koulujen järjestössä (NASSW) edustajana toimii yliopistonlehtori Camilla Granholm Turun yliopistosta ja Matilda Wrede-Jänntti Helsingin yliopistosta.
- Professori Mona Livholts Helsingin yliopistosta puolestaan toimi Sosnetin nimeämänä edustajana eurooppalaisen sosiaalityön koulujen järjestön EASSW:n hallituksessa. Livholts toimii myös järjestön sihteerinä.
- Apulaisprofessori Minna Zechner Helsingin yliopistosta valittiin Sosnetin nimeämänä edustajana sosiaalityön koulujen maailmanjärjestö IASSW:n Board of Directorsin jäseneksi loppuvuodesta 2021.

Ulkomailla suoritettujen tutkintojen tunnustaminen

- Sosnet on vuodesta 2004 alkaen laatinut asiantuntijalausuntoja ulkomailla suoritettujen, sosiaalityöntekijän pätevyyden tuottaneiden tutkintojen vastaavuudesta suomalaiseen sosiaalityön koulutukseen. Asiantuntijalausunnossa tehtävänä on määritellä hakijalle suomalaiseen sosiaalityöntekijän kelpoisuuteen edellytettävän sopeutumisajan kesto ja sille vaihtoehdoisen kelpoisuuskokeen keskeinen sisältö ja laajuus. Sosiaalihuollon ammattihenkilölain myötä viranomastehtävät siirtyivät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviralle vuonna 2016. Samalla käytännöt uudistettiin vastaamaan uudistunutta lainsäädäntöä.
- Ulkomailla suoritettuja sosiaalityöntekijän koulutuksia koskevista asiantuntijalausunnoista vastaa Sosnetin Ulkomaisten tutkintojen työvaliokunta, jonka puheenjohtajana vuonna 2023 toimi professori Laura Kalliomaa-Puha Tampereen yliopistosta. Työvaliokunta kokoontui kuusi kertaa ja valmisteli yhteensä 17 lausuntoa. Lisäksi valmisteltiin Opetushallitukselle yksi asiantuntijalausunto. Valvira ja Opetushallitus maksavat verkostolle lausunnoista asiantuntijapalkkion.
- Lapin yliopisto vastaa kelpoisuuskokeiden opintohallinnollisista ja maksuihin liittyvistä kysymyksistä sekä kelpoisuuskokeen suorittajien ohjauksesta ja neuvonnasta. Kelpoisuuskokeiden kolmen eri aihealueiden kokeiden suunnittelusta ja tarkastamisesta vastasivat puolestaan verkostossa tehdyn työnjaon pohjalta erikseen sovitut yliopistot. Kokeen suorituspaikkakuntia vuonna 2023 olivat kaikki Sosnetin yliopistot. Kelpoisuuskokeita suoritti vuoden 2023 aikana yhteensä viisi henkilöä, joille Valvira oli tehnyt ehdollisen tunnustamispäätöksen.

Tutkimusyhteistyö

Tulosopimuskaudella tutkimusyhteistyön tiivistäminen sekä sosiaalityön tutkimuksen edistäminen on keskeinen verkoston yhteistyön alue. Sosiaalityön tutkimukseen liittyvä yhteistyö kiinnittyy tutkimuksen valtakunnalliseen suuntaamiseen, yksiköissä tehtävän tutkimuksen profiloimiseen sekä konkreettisen tutkimusyhteistyön rakentamiseen.

Sosnet-yhteistyössä tutkimukseen liittyvät tehtävät ovat vahvistuneet merkittävästi viime vuosien aikana. Sosiaalityön tutkimuksen rahoitus ja sitä kautta tuotetun tutkimuksen määrä ja myös Sosnetin yliopistoyksiköiden konkreettinen tutkimusyhteistyö ovat kasvaneet huomattavasti. Verkoston tutkimusyhteistyö nivoutuu tiiviisti tohtorikoulutusyhteistyöhön, jota on kuvattu edellä tässä toimintakeromuksessa.

- Sosiaalihuoltolakiin tehdyt muutokset ovat mahdollistaneet yliopistotasaisen sosiaalityön tutkimuksen rahoituksen. Vuodesta 2020 lähtien sosiaali- ja terveysministeriö on mahdollistanut yhteensä viisi rahoituskierrosta sosiaalityön yliopistotasoisille tutkimushankkeille. Rahoituksesta on rahoitettu yhteensä lähes 40 tutkimushanketta, joissa kaikissa Sosiaalityön yliopistoyksiköt ovat olleet keskeisessä roolissa.
- Sosnetin nimeämänä edustajana sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa valtakunnallisen sosiaalityön tutkimuksen arviointiryhmässä on ollut professori Aila-Leena Matthiesin Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksesta ja hänen varajäsenenään yliopistotutkija Jarkko Rasinkan kaan Turun yliopistosta.
- Verkostoyhteistyönä ja yhteistyössä sidosryhmien kanssa on jatkettu aktiivista vaikuttamistyötä sosiaalihuollon yliopistollisten koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämisen rakenteiden mahdollistamiseksi. Sosiaalityön yliopistotutkimuksen valtion rahoitus tarjoaa kokonaan uudenlaiset edellytykset sosiaalityön yliopistotasaisen tutkimuksen ja tutkimusperustaisten työkäytäntöjen vahvistamiselle, mikä on tärkeää myös sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnallisen ja rakenteellisen uudistumisen ja integraation kannalta hyvinvointialueiden käynnistettyään toimintansa. Yliopistojen kesken on vaihdettu tietoja ja vaikutettu aktiivisesti hyvinvointialueiden ja yliopistojen yhteisten vakanssien saamiseksi eri yliopistojen alueella. Toimintavuoden aikana Sosnet laati Huoltaja-säätiön, Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentian ja Sosiaalialan osaamiskeskusten yhteistyönä kannanoton hallitusohjelmavalmisteluun sosiaalihuollon TKKI-rakenteita koskevan valmistelun välttämättömyydestä.
- Sosnetin toimintamäärärahoja suunnattiin vuosina 2022–2023 Helsingin yliopiston ja Turun yliopiston yhteiselle tutkimushankkeelle *Kohti kestäviä sosiaalityön koulutuspolkuja: Ammatinvalinnan sisäinen ja ulkoinen säättely*. Hanke on tärkeällä tavalla lisännyt tutkittua tietoa sosiaalityön koulutuspoluista ja opiskelijoiden urapreferensseistä.
- Vuonna 2023 on jatkettu edellisenä vuonna käynnistynyttä kolmen yliopiston yhteistyönä toteutettavaa sosiaalityön väitöskirjojen empiiristä tutkimusta. Tutkimusryhmään kuuluvat Hanna Kara, Sanna Lähteinen, Piia Puurunen ja Mari Suonion, ja se otti tarkasteluun kaikki vuosina 2008–2022 valmistuneet sosiaalityön väitöskirjat.

Yhteiskunnallinen vuorovaikutus ja vaikuttamistoiminta

Sosnet pyrkii toimimaan aktiivisesti yhteistyössä sidosryhmien ja muiden toimijoiden kanssa vaikuttaakseen sosiaalityön koulutuksen ja tutkimuksen kannalta keskeisiin asioihin ja niiden kehittämiseen. Yhteiskunnallinen vuorovaikutus on luonnollinen osa verkoston toimintaa. Verkostoyhteistyön kautta voidaan tehostaa yhteistä vaikuttamista ja tehdä sen osalta myös työnjakoa.

Sosnetilla on valtakunnallisesti yhteistyösuhteet kaikkiin keskeisiin alan koulutusta ja käytäntöjä ohjaaviin sidosryhmiin ja viranomaisiin, kuten opetus- ja kulttuuriministeriöön, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöön, Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseen, Valviraan, sosiaalialan ammattikorkeakouluihin, ammattijärjestö Talentiaan, sosiaalialan osaamiskeskukseen, Sosiaalityön tutkimuksen seuraan ja Psykoneetiin.

Verkoston toiminnan kehittämisen ytimessä on viime vuosien aikana ollut verkoston viestintään ja vaikuttamiseen liittyvän toiminnan systemaattisempi kehittäminen, josta vastaavat yhteistyössä Sosnetin johtoryhmä ja Vaikuttamisen työvaliokunta. Työvaliokunta tapasi vuoden 2023 aikana viisi kertaa, ja sen puheenjohtajana toimi yliopistonlehtori yliopistonlehtori Maija Mänttari-van der Kuip Jyväskylän yliopistosta.

- Verkosto valmisteli vuoden 2023 aikana kuusi asiantuntijalausuntoa lakiuudistuksista ja muista sosiaalityötä ja sen koulutusta ja tutkimusta koskevista kehittämishankkeista. Sosnetin laatimat lausunnot ja muu materiaali ovat tutustuttavissa Sosnetin verkkosivuilla: <https://www.sosnet.fi/FI/Sosnet/Lausunnot>
- Sosnet ylläpiti sosiaalityön koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyösuhteita valtakunnallisesti alan keskeisiin sidosryhmiin tapaamalla sidosryhmien edustajia sekä järjestämällä yhteisiä verkkovälitteisiä tapaamisia alan toimijoiden kanssa yhteistyössä.
- Vaikuttamisen työvaliokunta keskittyi vuoden 2023 aikana työstämään Janukseen tarjottua puheenvuoroa otsikolla *Sosiaalityön koulutus portinvartijana sosiaalityöntekijän ammattiin*. Puheenvuorossa tarkasteltiin sitä, kuinka sosiaalityön koulutuksessa voidaan varmistaa, että opiskelemaan valitut henkilöt ovat alalle soveltuvia ja että heillä on valmistuessaan sosiaalityöntekijältä edellytettävät ammatilliset tiedot ja taidot. Teksti julkaistaan Januksen numerossa 2/2024.
- Sosnetin vaikuttamisen työvaliokunta toimii vuonna 2020 perustetun *Sosiaalityön tiedeblogin* tukiryhmänä. Blogin tavoitteena on edistää sosiaalityön tutkimuksen ja tutkijoiden medianäkyvyyttä ja siten tutkimuksen käyttöä ja vaikuttavuutta yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Blogissa julkaistaan sosiaalityön tiedettä popularisoivia puheenvuoroja, jotka perustuvat esimerkiksi sosiaalityön empiiriseen tutkimukseen, sen teoreettisiin kysymyksiin tai käytännön ja teorian yhdistämiseen. Toimituskuntaan kuuluvat Harry Lunabba Helsingin yliopistosta, Maija Mänttari-van der Kuip Jyväskylän yliopistosta ja Hanna Ristolainen Itä-Suomen yliopistosta. Sosiaalityön tiedeblogissa julkaistiin vuoden 2023 aikana neljä blogijulkaisua. Sosiaalityön tiedeblogiin voi tutustua: <https://sosiaalityontiedeblogi.home.blog/>

Verkoston johtoryhmä

Verkoston toimintaa ohjaa johtoryhmä, jossa on edustus jokaisesta sosiaalityön koulutusyksiköstä. Johtoryhmän rooli ja tehtävät yliopistoverkostossa ovat:

- yliopistoverkoston toiminnan kehittämistä vastaaminen (yleiset periaatteet ja käytännöt) sekä budjettivastuu
- toimintakertomuksen ja toimintasuunnitelman hyväksyminen
- esitysten valmistelu yliopistojen hallintoon
- yhteydenpito sidosryhmiin
- asiantuntijalausuntojen antaminen
- peruskoulutuksen yhteisten osa-alueiden kehittäminen
- erikoissosiaalityöntekijän koulutuksen valtakunnallinen koordinointi, strateginen kehittäminen, seuranta ja arviointi
- tohtorikoulutusyhteistyön suunnittelu, seuranta ja arviointi.

Johtoryhmän puheenjohtajana toimi professori Merja Anis Turun yliopistosta 31.7.2023 saakka ja sen jälkeen professori Aini Pehkonen Itä-Suomen yliopistosta. Varapuheenjohtajana toimi Aini Pehkonen 31.7. saakka ja hänen siirryttyään Sosnetin puheenjohtajaksi aloitti varapuheenjohtajana professori Heli Valokivi Jyväskylän yliopistosta. Johtoryhmään kuuluvat läsnäolo- ja puheoikeudella erikoistumis-koulutuksen edustajana varsinainen jäsen ja varajäsen. Johtoryhmän esittelijänä ja sihteerinä toimii koordinaatioyliopiston koulutuspäällikkö KM, YTM Sanna Lähteinen. Sosnetin johtoryhmässä toimivat vuonna 2023 seuraavat henkilöt:

Yliopisto	Jäsen	Varajäsen
HY	Maija Jäppinen	Elina Virokannas 31.7. saakka Timo Harrikari 1.8. alkaen
Ruotsinkielinen koulutus	Helena Blomberg-Kroll 31.7. saakka Ilse Julkunen 1.8. alkaen	Harry Lunabba 31.7. saakka Helena Blomberg-Kroll 1.8. alkaen
UEF	Aini Pehkonen	Riitta Vornanen
JY	Heli Valokivi	Aila-Leena Matthies
LaY	Merja Laitinen, koordinaatiovastaava	Sanna Hautala
TaY	Katja Kuusisto	Aino Ritala-Koskinen
TY	Merja Anis 31.7. saakka Johanna Kallio 1.8. alkaen	Johanna Kallio 31.7. saakka Merja Anis 1.8. alkaen
Erikoistumis- koulutuksen edustajina	Tuija Eronen	Eveliina Heino

Sosnetin johtoryhmä kokoontui kahdeksan kertaa, joista seitsemän kertaa etäkokouksena Teamsissa ja yksi kokous pidettiin sosiaalityön kevätseminaarin yhteydessä hybridikokouksena. Johtoryhmän kokouksissa käsiteltiin muun muassa seuraavia asioita:

- Verkostoyhteistyön strateginen ja operatiivinen suunnittelu sekä seuraavaan tulossopimuskauteen 2025–2028 valmistautuminen
- Johtoryhmän ja työvaliokuntien jäsenten nimeäminen
- Johtoryhmän puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan nimeäminen
- Toimintakertomuksen ja verkoston toteutuneiden kustannusten hyväksyminen vuodelta 2022
- Verkoston budjetin tarkistaminen vuosille 2023–2024

- Sosiaalityön koulutus- ja urapolkuja koskevan hankkeen tukeminen Sosnetin budjetista
- Sosnetin jatkuvan oppimisen selvityksen valmistelu ja toteuttamisen seuranta
- Erikoissosiaalityöntekijän koulutuksen opetussuunnitelmia ja opiskelijavalintaperusteita koskevien esitysten hyväksyminen
- Verkoston valtakunnallisen yhteistyöopintojen tarjonnan hyväksyminen lukuvuodelle 2023–2024
- Yliopistojen valintojen uudistaminen ja yhteiskuntatieteellisen alan yhteinen valintakoe
- Tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämisen (TKK) rakenteiden valmistelu ja vaikuttamistyö
- Hyvinvointialueiden ja yliopistojen ns. kaksoistehtävät ja käytännön opetuksen sopimukset
- Esitys sosiaalityön alaryhmäkertoimen tarkentamisesta
- Sosiaalityön kansainvälisten järjestöjen (EASSW, IAASSW) jäsenesitykset ja ajankohtaiset asiat
- Jäsenesitykset erilaisiin työryhmiin ja erilaiset yhteistyötä koskevat aloitteet
- Sosnetin lausuntojen valmistelu

Rahoitus

Sosnetin perussopimuksen mukaisesti jäsenyliopistot osoittavat vuosittain verkoston toimintaan yhtä suuren rahoitusosuuden, joka määritellään tulossopimuskausittain. Toimintaan osoitettujen rahojen käytöstä päättää verkoston johtoryhmä.

- Sosnetin jäsenyliopistot osoittivat toimintarahoitusta verkoston toimintaan 18 000 euroa vuodessa tulossopimuskauden vuosille 2021–2024. Tulossopimuskauden taloussuunnitelma hyväksyttiin kauden rahoitusneuvottelujen yhteydessä keväällä 2020. Siihen tehtiin tarpeenmukaiset tarkistukset Sosnetin johtoryhmän kokouksessa 14.12.2021.
- Verkoston käytettävissä oleva rahoitus on koostunut yliopistojen toimintarahoitusten ohella Valviran ja Opetushallituksen maksamista palkkioista ulkomailta suoritettujen tutkintojen asiantuntijalausunnoista ja kelpoisuuskokeiden suorittamisesta (7 390 euroa vuonna 2023).
- Toimintaa on toteutettu taloussuunnitelman 2021–2024 pohjalta siten, että merkittävä osa verkoston toimintarahoituksesta on suunnattu yhteistyöopintojen 100 % yliopistonopettajan tehtävään. Muita kustannuksia aiheuttivat mm. Nordic-Baltic kesäkoulu, tohtorikoulutusyhteistyö, kevätseminaari sekä verkostoyhteistyön välttämättömät hallinnolliset kustannukset.
- Pandemian ja matkustamisen vähentymisen myötä rahoitusta on ollut mahdollista osoittaa verkostossa yhteisesti tärkeäksi koettuihin toimintakokonaisuuksiin. Vuonna 2023 tuettiin Sosnetin toimintarahoituksella Studia-messuille osallistumista sekä Helsingin ja Turun yliopistojen sosiaalityön koulutuspolkuja ja sosiaalityöntekijöiden urapolkuja koskevaa tutkimushanketta. Lisäksi toteutettiin Sosnetin jatkuvan oppimisen selvitys.
- Tulossopimuskauden 2021–2024 rahoitusta koskevalle projektille kertyi kuluja 136 885 euroa vuonna 2023. Talousraportit hyväksyttiin Sosnetin johtoryhmän kokouksessa 14.3.2024, jolloin oli nähtävillä myös projektien pääkirjaotteet.